

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXVII. LETNIK ————— 1927 ————— ŠTEV. 7

IZ NEZNANEGA SLOVENSKEGA ŠTAJERJA

DR. JOSIP CIRIL OBLAK

I.

V gorah in goricah ob Sotli.

Pri Sv. Križu o Binkoštih 1927.

Ali poznate dolino, po kateri teče v neštetih ovinkih mala mejna rečica posvečenega imena, ki pa danes kot meja komaj še kaj pomeni? Vi, ki poznate Triglav, morda celo Triglavsko steno, Vi ne poznate svoje domovine v vsej njeni krasoti, dokler ne veste nič o nežni lepoti pokrajine, ki se širi od Podčetrška doli pa do Sv. Petra pod Sv. Gorami in dalje okoli Bizeljskega.

Dva svetla grada — med neštetimi drugimi v ravnini — zreta s košato-gorskega pobočja v globel in širni svet, slična po svoji podobi in legi, vsak v svojo pokrajino, ki jo obvladata in dajeta vsaki svoj posebni pečat; v zgornji dolini Sotle: Podčetrtek, ki gospodari čez celo krajino še preko neznatnih višin tja do Sv. Petra, Bizeljski grad pa v spodnji dolini pod Sotelsko sotesko med Cesargradom in Kunšperkom. Slika, ki je nikdar ne pozabiš. —

Nisem prišel v to pokrajino pri njenem vhodu, kakor se navadno pride iz ravnine v bolj in bolj se ožečo dolino med vzdigajoče se bregove. Zazrl sem jo prvikrat nenadoma prišedši od strani: iz samotne, skoro vzporedne Bistriške doline vzdolž temnega Bohorja in Veternika, čisto planinskega značaja od Kozjega čez Buče. Zavriskal bi bil ob tem pogledu! Toda ta dolina se mi je zazdela, kakor da gledam v sanje tiho se smehljajočega otroka v zibeli. Zbudil bi ga... Zato sem se molče vtopil v to nebeško podobo... To ni navadna dolina ali razmeroma ozka grapa. To je zelena sočna ravnica, vsa opasana od veselih goric, a v ozadju jih stražijo resni gozdovi na svetih gorah.

Slovenija je čudovita skrinja skritih zakladov. Je čudežno lepo dekle, ki mu čar ne kriči. Odeta je v nežno kopreno neizrazne, nevsiljive lepote; a ko jo odkriješ, te prevzame z neodoljivo silo; ko ti tujina razkazuje svoje čare z vso kričavostjo, boš mislil na njo — na ono tiho, milo in ljubo...

Taka pokrajina sanja tu doli ob Sotli. To je Slovenija, Slovenski Štajer; kdor ni nikdar užival in čutil toplote te pokrajine kadarkoli: v jutranji rosi ali večerni zarji ali v polni luči opoldanskega solnca, naj ne govori, da pozna svojo slovensko domovino! Kdo je bil, ki je prodril v vso globino te tajne krasote, po kateri mu hrepeni njegova pesniška duša? Dobrotna usoda jo je naklonila nam ubogim Slovencem. Ni bil to Slovenec, ki nosi globoko v srcu to rajsko podobo, a mu gre beseda tako težko na dan; bile so to pesniške sanje Bartscheve duše... To je čar štajerskih slovenskih goric v zarji večernega solnca, ki tone lepše v valovih zelenja vinskih trt in borov nego v valovih morja. A ona Bartscheva pokrajina s svojimi goricami, ločena od teh Sotelskih po temnem pasu Boča ter Rogaških gorá, je vsa vesela in — vriska. Pokrajina tu ob Sotli se le tiho smehlja... So to gore, naše lepe slovenske gozdnate gore, ki ji dajejo ta milobni, skoro otožno-sanjavi značaj. To je čar zadnjih odrastkov naših Alp, ki prehajajo tu doli ob Sotli v svet vinskih goric.

Svet je povsod zanimiv, kjer prehaja ena formacija v drugo, skratka: vsak kontrast v živi naravi, ki jo tako neprimerno imenujemo »mrtvo«. — Prav kakor na odru življenja...

Celó razvodje je zanimivo, naj je še tako malo markantno izraženo v naravi; sama okolnost, da teče voda odtod na eno in drugo nasprotno stran, zbuja pozornost; takisto se stekata dve reki ob ustju. Že kot otrok sem sledil potočku, hoteč dognati njega izvor in na drugi strani njegov iztok; tudi to je neke vrste kontrast. Krasen kontrast je prehod visoko-gorskega sveta v svet vinorodnih bregov. Zato so južne Tirole tako lepe: takorekoč v podnožju snežnikov zelenijo trte. A tak kontrast kriči. Pri nas ob Sotli pa se temni gozdovi našega planinskega sveta (Bohor s Svetimi Gorami na eni strani, Rudnica ter Bočevi in Donatski bregovi na drugi) takorekoč prelivajo v svet svetlih vinskih goric: so — kakor barve božje lestvice-mavrice — žive, a vendar mirne in prehajajo ena v drugo. Ta kontrast ne kriči.

Tu je prava lepota Slovenskega Štajerja, slovenske domovine sploh. Poezija Slovenskega Štajerja ni tam visoko gori ob Savinji v gorskih grebenih, ki so poseben del alpske Slovenije in so svet zase, nego tam, kjer prehaja planinski svet s svojimi božanskimi gozdovi v vinske gorice, t. j. kjer se spaja gozd Kozjansko-Rogaškega pogorja z vinsko trto.

Kje na svetu so še take gorice? Poznam Toscano in Umbrijo z njenimi vinorodnimi brdi, poznam Goriška brda in ona tam gori ob Renu in Neckarju; čarobne so bile videti v blesku majskega solnca. A kje so temne kulise naših gor, kje sočni travniki, obrobljeni s

pasovi gozdov! Le-ti dajejo naši slovenski pokrajini svoj božanstveni obraz, ki mu ga nisem našel para na tem božjem svetu.

Zahvaljen bodi oče nebeški, ki si nam skromnim Slovencem, enemu svojih najmanjših narodov, podaril toliko krasote v zemlji! Zato ti poje slavo »od vekomaj« starček slovenski v svoji gorici...

Pozdravljen Sv. Peter pod Gorami, ki te stražijo in ki jih razumeš in jih imenuješ »svete«! Meni se je zdelo, da je ves ta svet okoli svét in da plava duh božji nad njim: da niso svete samo te temnobojne, s cerkvicami kronane gore nad teboj, nego pred vsem svete te tvoje vinske gorice, ki jih je božja roka položila v okvir in naročaj v globeli pod pasom gorskega venca. Te gore so prave temnobojne sestrice naših slovenskih planin; niso to enolični dolgi grebeni niti mehki gorski hrbti tam v ozadju. Tu stoje vsaka zase v ozadju pokrajine, samostojno, z najrazličnejšimi konturami in vsaka s svojo individualno izraženo podobo: tu Bohor s podaljškom Svetih Gor do romantične Sotelske soteske, ki propušča Sotlo iz ene široke globeli v drugo, širšo in daljšo; tam gori Rudnica, za njo široko temna kupola Boča, kojega grebeni si podajajo roko z ostro zarezano Donačko goro; nato krasna, ostra podoba izrazite Ivanščice, ki doseže nad 1000 m višine, in še druge manjše in večje, vsaka s svojo značilno podobo. Ko sem se o Binkoštih ozrl v vso to krasoto z raznih gorskih točk: s Sv. Gor nad Sv. Petrom (621 m), s Kostelske gore nad Klanjcem, z Bohorja (1023 m), oziroma z Veternika nad Kozjem (712 m), nazadnje za slovo še enkrat iz dalje raz Sv. Križ nad Planino (733 m), tedaj se mi je zdelo, kakor da te kulise niso nastale kot zadnji odrastki naših Alp, ki so se v zadnjem zavalu pognali še enkrat v višine — kar tako slučajno, nego da jih je v pokrajino postavila nevidna roka največjega umetnika, zavedno ustvarjajoč najpopolnejši umotvor, odsev svojega lastnega lepega obraza. —

Tam od Sv. Križa sem še enkrat zavihtel svoj klobuk tja doli proti Svetim Goram. Mislim, da je Sv. Peter pod temi gorami, če ne najlepši, gotovo eden najlepših slovenskih krajev, kakor se mi zdita v ljubljanski okolici najlepša kraja Polhov Gradec in Turjak.

Tam kraljuje Ferdo Kunej na svojem domu. On se zaveda, da mu leži ta dom pod »svetimi« gorami in ob »svetih« vinskih goricah. Ve pa tudi, da je bil Bog, ki je hodil po tej slovanski pokrajini in vanjo vtisnil mili svoj obraz, Bog Gostoljublja... Bog te živi, stara »triglavanska« sablja ob tvojih rožah na vrtu in ob tvojih goricah! Pozdravljene slovenske gorice!

(Dalje prih.)

BOHINJSKI KOT

(Dalje.)

DR. H. TUMA

6. Rodica 1965 m.

Na Rodico sem polezel prvokrat meseca junija 1891, takrat še sodni pristav v Tolminu. Imel sem uradnega opravila v vasi Koritnica v Baški dolini. Dogovoril sem se bil s strankami, naj bi se narok — šlo se je za določitev neke meje — vršil ob 4 zjutraj. Tako bi strankama ostal skoro ves dan za poljsko delo, jaz pa, ker je bila naslednji dan nedelja, bi si privoščil turo v Bohinj in čez Škrbino nazaj.

Še pred peto zjutraj sem opravil ter jo mahnil ob strugi Koritnice na Nemški Rut in brez odlastka in steze po strmem pobočju na Gradico. Tako se imenuje vrh 1965 m od goriške strani. Za vrhova 1942 m Spitzkogel in 1937 m Hochkogel sta veljali v Nemškem Rutu še nemški imeni. Ob sklonu XIX. stoletja je bilo še nekaj starih v Nemškem Rutu, ki so govorili svoje bavarsko-tirolsko narečje, posebno ženice. Z vrha Gradice sem odstopil po Suhi k Sv. Ivanu, kjer sem v takrat nemškem hotelu ostal čez noč, ter krenil drugo jutro ob jezeru v Ukanec in čez Škrbino v Tolmin nazaj.

Sledečo zimo sem napravil svojo prvo zimsko turo iz Tolmina na planino Lom, na selo Ravno, čez Pločo 1269 m in po robu na vrh Rodice ter po Suhi k jezeru. Bil je krasen januarski dan, po snegu se je hodilo zlahka, spoznal sem takrat krasoto zimske prirode.

Šele čez dolgih 33 let sem spoznal zopet Rodico.

Dne 9. avgusta 1925 sem v mračni jutranji megli odšel iz sedaj slovenskega hotela pri Sv. Ivanu ob 3.15 zjutraj na Kamnje po loveca in vodnika Ivana Cerkovnika, p. d. Pri Jurju. Odrinila sva iz Kamenj ob 4.10 uri po pašnikih nad vasjo čez potok Strpenico¹ na selo Žlan². Bohinjsko selo Žlan je moralo biti ena prvih nemških kolonij v Bohinjski dolini.

Po košeninah nad Žlanom med gozdom Čelo 752 m na desno in lepo gozdnato glavo Čedrovec na levo z razgledom po Bohinjski Bukovski dolini. V gozd nad izviro Boh. Bistrice »Na Kalu«. »Nad Malin« je razkrižje poti pod Liscem na Orožnovo koč in planino »Za Liscem« na levo ter na planino Osredki na desno. Počivalo ob

¹ »Strpenica« ima ime od nezdrave vode. Baje se ranjena noga neče zaceliti, ako se brodi po tej vodi. Filologično je beseda jako zanimiva. Očitno je podlaga strup: Miklošič Wunde starosl., Gift novosl., splošno slovanska beseda, Schorf, Eiterkruste. To temu furl. sterpejalov in sterp grim, drevo, ki odmira, ital. sterp — čuma, odmirla korenina.

² Žlan, bavarsko die Schlan ali die Schlewn; iz slovenskega podstavka žleb? Žlan je tudi selo v občini Streckendorf, okraj Paternion na Koroškem.

4.50 h, potem strmejšje po gozdu Ojstro Brdo, čez grapo Potoka izpod Luknje pod Čétrtjo, 1850 m. Robovi na desno pod Luknjo so Pastirjev Plaz. Konec gozda so Kuščarjeva Kopišča, kjer so pred leti kuhali oglje, od tod na Vrtače, pričetek planine Osredkov. Gozdnato rebro iznad Bistrice »Pereče Brdo« preide višje gori v skalnate robove do Nosu, ki je lepo viden špik iz Bohinjske doline pod Konjskim Vrhom 1882 m. Pod robovi na desno v kotu so: Prižnica, Blaževa Glava in Bele Meline, zad nad temi Nos. Med gozdnatim rebrom Perečega Brda in zahodnim vzporednim Pezdenico od 1247 m do 1588 m je grapa Šuméjevec. Obe grapi Potok in Šumejevec imata vode le ob deževju. Nad planino na levo je strmo pobočje Lisca 1649 m in Kozjega Brda do grebena od Črne Prsti na zahod. Konec Kozjega Brda je raztrgan greben, v katerem štrlita dva izrazita roglja, prostor pod njima »Pod Moda«, tako da sta gačasta roglja pač očitno »Moda«³ po obliki. Vodnik se ni zavedel pomena, dokaz, da mora biti beseda prastara, sedaj pozabljena in nerazumljena.

K stanovom planine Osredka 1398 m sva stopila ob 6.10 h. Pomudila sva se le malo. Ime planine je od okroglih jam po planini. Planino so začasno opustili, radi pomanjkanja vode. Po širokem žlebu gorenjega dola sva v pičli uri stopila na Vrata, rob in prehod od Osredkov na južno pobočje nad Stržiščem. Steza od Vrat na zahod vede ves čas po travnatem slemenu, le strmejšje vrhove obideš zdaj na levo, zdaj na desno, na italijanska in jugoslovenska tla. Na Čétrt 1850 m sva stopila ob 7.40 do 8.15 ter odtod pregledala ves svet. Na Lechnerjevem zemljevidu 1 : 50.000 je ime napačno prenešeno na koto 1882 m, dočim starejša specijalka rabi ime Črt in za njim tudi Planinsko Društvo. Črt je pač skrajšano Čétrt, jako značilno ime. Po obliki pomeni razsohe na štiri strani, s tem daje temeljni pojem števila štiri, t. j. križ, črte na štiri strani.⁴

Kota 1882 m je Konjski Vrh. Pod Čétrtjo in Konjskim Vrhom je globoka krnica Žalostnica, zasnežena pozno v leto. Ime od tega, ker se večkrat v njej ponesreči živina, ki je na paši zašla previsoko na vrh. Pod Žalostnico je druga manjša krnica z dobro pašo, od tod ime Jédenica. Pod Konjskim Vrhom je Nos, iz doline viden kot pravi nos, dočim od vrha dol le neznatni skalni rob. Pod njim skala Prižnica in dolgi gozdnati hrbet Pereče Brdo do nad izvir Bistrice. Od slemena zahodno pod Čétrtjo gre na jug proti Stržišču dolgo rebro, preko 1407 m, gori pašnik, doli travnik; imena moj vodnik ni vedel, dasi je rebro jako karakteristično.

³ Pleteršnik: moda, modo, mode, modički, die Hode.

⁴ Ime »Čétrt« more biti torej prastaro. Črtati pomeni zarezati. Čvetreži, Črti so slovenski rovti, iztrebljen gozd, čveter.

Med bohinjškimi in goriškimi vasmi, dasi enega jezika, ni kakor sploh med alpskimi vasmi, deljenih po gorah, skoro nobenega stika. Radi tega ima tudi vsaka občina in planina svoja samostojna imena, za katera vedó le domači pastirji. Od tod dvojna in često negotova imena vrhov in livad.

Imena na goriški strani Baške doline, ki so bila pod vplivom nemške kolonizacije, so revnejša nego ona na bohinjški strani, od Kneže naprej pa nasprotno postaja tolminska toponomastika bogata. Tam so se vsled nemške kolonizacije pogubila stara slovenska imena; ko je nemški živelj admiral, so ginila tudi nemška.

Od vrha Čétrti do Konjskega Vrha je komaj četrť ure hoda, vedno po lepi planinski nepopašeni travi; komaj deset minut od Konjskega Vrha je Poljanski (Poljanarski) Vrh 1904 m.

Ime Bukovska planina na vojaškem zemljevidu za Poljanco 1462 m izhaja od tod, da se imenujejo prebivalci vasi Sava, Kamnje, Polja in Laški Rovt: Bukovci. Pod Konjskim in Poljanskim Vrhom je krnica Konjska Raván, pod njo Planja. Od Konjskega Vrha gre ena razsoha čez Nos na Prižnico in Pereče Brdo, druga pa proti koti 1588 m, Vrh Pezdenice, t. j. Rob, ki zaklepa krnico Konjsko Ravan in Planjo. Izpod Roba se gubi grapa Šumejevec. Od Poljanskega Vrha se gorsko sleme, vedno travnato, obrne na jugozahod na Matajurski Vrh 1937 m. Nanj sva stopila ob 9.10; ime je od dveh krnic pod vrhom: Zgornji in Spodnji Matajurec, pač laška tujka. Kakor je Žlan in Nemški Rovt bavarsko-tirolska kolonija, tako je moral biti Laški Rovt laška, oziroma furlanska.

Matajur nad Kobaridom je furlanski Monte Maggiore, bi torej odgovarjal nemškemu Hochkogel. Laška kolonija je starejša pred nemško, kakor to velja za Trbiž in Malborghetto na Koroškem. Furlanski pastirji so silili na zahod, ko so se jeli naseljevati po friulskih nemški grajščaki. Furlanske kolonije pa so morale biti zgolj pastirske nomadske, kar kažejo laška imena po slovenskih Alpah, na planini Razór nad Tolminom »Pri Laških Medrjah« Fonda na Lepi Komni, vrh Montura nad Dolniki in Gracija. Menda zadnje furlansko ime na zahod je bohinjški Matajurec. Davna slovenska naselbina v Bohinju je Srednja vas, Bukovske vasi so poznejše, pač že za Laškim Rovtom in pozneje Žlanom in Nemškim Rovtom. Po starih urbarjih bi se stvar dala bolje ugotoviti.

Preko sedla in prehoda iz planine Poljanca na Nemški Rut ob 1885 m, imenovan Biželj, zavije sleme na najvišji vrh Goriško-Bohinjskega pogorja: Veliki ali Debeli Raškovec⁵.

⁵ Napačno se drži Livski, Pl. Vest. iz l. 1905 str. 22, imena Visoki Vrh in Novi Vrh za koti 1937 in 1968 m. Prvo je prevod iz nemškorutarskega Hochkogel.

Na Véliki Raškovec sva stopila ob 10ih. Na južno-zahodnem pobočju malo pod vrhom je pičel studenec »V Kredi«, t. j. ilovnata poščetina. Pod Raškovcem je svet kontast, največji dve konti sta Snežena Konta in Prazna Konta. Kota 1948 m je Mali ali po starem Drobni Raškovec. Velika krnica zahodno od obeh Raškovcev se imenuje Pod Raškovcem ter prehaja v kamenite Doli pod stenami Rodice.

Na vrhu Raškovca se nisva dolgo mudila, ker sva imela enak razgled po slemenu ves čas od Četrtri naprej in sva mimogrede vse pregledala. Pot od Raškovca dalje od 1942 m postaja skalnata, nad travnatimi strmimi lovti (steiler Abhang) na jug po razorih. Ime Spitzkogel za koto 1942 m je nemško-rutarsko in nepoznano v Bohinju, ves greben od 1942 m do 1965 m je bohinjski le Rodica.

Lahko tudi opustimo tuje ime; postalo je nepotrebno, kakor Hochkogel. Rodico in sicer koto 1965 m imenujejo Podmelčani in Ravniharji (iz sela Ravni) Gradico. Po obliki odgovarja strmemu gradu in je morda pristno ime, če ni izkaljeno iz imena Rodica. To ime razlagam iz rod, t. j. trd, tog, po pomenu, ki odgovarja docela za severne strme plati.

Vrh Rodice sva dobila ob 11.10 h veselo družbo kmečkih fantov in deklet iz Ravní, ki so naju kot Slovenca iz Kraljevine prav srčno pozdravljali, izpraševali, kako je kaj pri nas, ter se bridko pritoževali nad kruto italijansko pestjo. Privedlo jih je na vrh vidno hrepenenje po svobodi, a vendarle i želja po alpski krasoti. Saj je tudi priprosto kmečko ljudstvo jelo razumevati turistiko. — Odšli smo skupaj ob pol poldne, Ravniharji na levo po travnatem rebbru proti Ravném, midva na desno proti Suhi.

Klin pod Rodico na jug do 1727 m so Peči, V Hrtéh in zeleno sleme do Ploče 1269 m. Kota 1902 m severozahodno je Mala Rodica, pod njo Špik brez kote. V planini Suhe 1428 m sva le toliko postala, da sva se napila dobre snežnice. Planina je precej zanemarjena, stanovi nizki in temni. Tudi ta planina je Bukovska, največ vasi Polja.

Pot vede na levo po dolini grape Suhe v stopnjah, prva V Javorju, druga pod Klancem, tretja pod Klanem v Suhi. Izpod Kratkih Plazov 1739 pada grapa Male Suhe. Po združitvi se krene ali na levo po gozdu pod Vel. in Malim Gradom k hotelu Sv. Ivana ali na desno

---

drugo pa je prenešeno od vojaških maperjev od skalnatega robu od Poljanskega Vrha na severozahod do rušnatih Glav nad Poljano.

Napačno razlaga ime Raškovec Kogovšek Pl. Vest. XXIII. št. 177, od raskav. Rašica, Rašec je večkrat krajevno ime: Raschötz, ladinski Rašieca, je ime za vrh 2282 m nad Grodno dolino — Grödnertal. Za Raškovec sem stišal od starih Bohinjcev tudi Draški vrh.

na Visoke Laze s studencem Modrasovcem na cesto proti Laškemu Rovtu. Na desnem bregu dol grede od planine naprej slede Vosrank⁶, Požgana Glava, Mesnovec in Bendeževa Frata, na levem pod Kratkimi Plazi 1446 m Suharski Rob. (Dalje prih.)

NOVA POT SKOZI PREDOSELJ

Dr. K. J.

Kamniška Bistrica, to najpriljubljenejše izletišče naših planin, je odkrila novo, do sedaj kar nepristopno lepoto.

Marsikdo, ki je z znamenitega prirodnega mostu na Predoslju gledal v njegov prepad in videl, kako šumeča voda, prihajajoča iz mračne tesni, hiti skozi prijazen tolmun proti novi tesni in kot slap pada vanjo, si je želel, da bi si mogel vse to ogledati nekoliko bliže. Toda gladka stena visokih skal na eni, rušljivi obronek mehke opoke ob polkrogu tolmana na drugi strani, sta doslej branila pristop; le z veliko težavo in nevarnostjo je bilo mogoče prilezti v bližino slapa, a še težje pogledati v globočino, kamor pada slap.

Da se ta zanimivost obiskovalcem Bistrice odpre, je že pred dvema letoma napravila Kamniška podružnica most pod slapom pri vходу v Dolnji Predoselj, ki ga je po stezi zvezala z zgoraj ležečim prirodnim mostom. Ta steza, ki je šla po obrobku tolmana, je bila še vedno precej opasna, ker se dotično zemljišče ruši in ne daje zadostne opore. Zato se je delo letos nadaljevalo.

Od brvi pod slapom se je napravila lepa, dobro zavarovana steza do točke, kjer pada slap v Dolnji Predoselj. Od te točke se je tik nad slapom napravila zelo solidna brv, raz katero se nudi najlepši pogled navzdol na padajoči slap in skozi celo tesen Dolnjega Predoslja. Po tej brvi se pride pod visoko zapadno steno in ob njej se je, deloma vsekana v skalo, deloma podprta po traverzah in stebričih, napravila galerija ob tolmunu. Po tej galeriji vodi pot po vzhodnem bregu Bistrice do Predoslja, kjer je zopet brv, na zapadni breg. S te brvi je zanimiv pogled navzgor v tesen Velikega Predoslja, kjer si je tekom tisočletij Bistrica izdolbla v trdi kamen okrogle, velikanskim kadem slične globeli, ki jih polni s svojo čisto, zelenkasto vodo. Po zapadnem bregu se potem od te brvi po zložni, temeljito popravljeni stezi pride zopet na naravni most in od tam na pot k izvirku.

Pri tej priliki in v zvezi s to napravo se je odprla tudi nova steza, ki bo gotovo zanimala mnoge redne obiskovalce naše Bistrice, da ne bodo hodili vedno po isti turistovski poti. Ta steza se odcepi

⁶ Vósrank, Sravnik poleg Bavškega Grintavca, in Kurnik poleg Črn Prsti so imena za strme gore, s katerih sneg v kratkih plazičih venomer odpada.

od turisticke poti nekoliko pod Kopišćem in pelje na levo proti Bistrici, nekaj časa po mladem, nizkem gozdu, kjer se ves čas nudi najlepši pogled na najvišje vrhove naših planin. Potem pride steza do Bistrice, ki jo prekorači po brvi, ter gre potem po zapadnem bregu vode do brvi pod slapom, kjer se zveže z zgoraj omenjeno stezo na prirodni most.

Ta steza je sama za sebe najprijetnejši izprehod, ker vodi ves čas po popolnoma ravnem terenu tik ob žuboreči Bistrici.

Nova galerija v Predoslju s svojimi brvmi in s svojim slapom je mnogo zanimivejša nego galerija pri začetku turisticke poti in se da primerjati z najlepšimi točkami Vintgarja; nobeden obiskovalec Bistrice naj ne zamudi, da si jo ogleda.

Vse delo je izvršila Kamniška podružnica s pomočjo Kamniške Meščanske Korporacije, ki je za vso napravo dala svoje dovoljenje in dala tudi popolnoma brezplačno ves potrebni les.

NOĆ NA STAROJ PLANINI*

ANDRIJA M. RISTIĆ (Beograd)

Po ranijem rasporedu trebali smo krenuti iz Toplog Dola u 7 sati izjutra i ići pravo na Midžor. Na žalost, sitna kiša koja je osvanula, a još više teškoće oko nabavke tovornih konja učiniše da smo mogli krenuti tek u jedanaest časova, posle tročasovne saobraćajno meteorološke debate sa predstavnicima državnih i samoupravnih vlasti, sa predsednikom opštine i komandantom pogranične čete — i to u nameri da tog dana i ne idemo do samog Midžora, već da noćimo u nekoj karauli na Babinom Zubu.

Napuštajući selo u manjim grupama — kako bi koji konj bivao natovaren prtljagom — udarismo jednom dolinom, intenzivno zelenom pod sitnom kišom koja oživljavaše i zelenilo lišća i ono naročito crvenilo zemlje celog tog kraja, nalik na tamno pečenu ciglju ili na crvena lica isluženih engleskih kolonialnih oficira. Ta crvenkasta zemlja tipična je za ceo ovaj deo Srbije, i ja sam na nju ponovno naišao idućeg proleća kad sam pod jednim ludim balkanskim suncem, bolestan, skoro u bunilu išao na Suvu Planinu, koja mi tada, kroz plavičastu maglu izgledaše nešto daleko nedostižno, nerealno.

* Napomena. — Starom Planinom naziva se zapadni deo Balkana, koji se čitavih 120 km prostire Srpsko Bugarskom granicom. Kulminaciona tačka Stare Planine je Midžor (2186 m), ujedno i najviša tačka Srbije od pre 1912. god. Severno i južno od njega, skoro pod pravim uglom, od grebena Stare Planine, koji se tu na nekoliko desetina km proteže na visini od preko 2000 m, odvajaju se ogranci Babin Zub i Bratkova Strana. Između njih leži selo Topli Do, polazna tačka za izlete. Odlomak koji donosimo je iz opisa jedne ture Sr. P. D. u 1923. god., a prošlog leta o Uskrsu i dr. Krajač se penjao na Midžor, ali kraćim putem, bez obilaženja preko Babinog Zuba.

Podnožje Babinog Zuba na protiv bilo je sasvim, ako ne i suviše realno. Pod niskim oblacima mogli smo raspoznati samo najbližu okolinu, bez ičega što bi moglo ličiti na fata morganu. Pa čak i da se neko dao na kakva razmišljanja vrlo brzo bi ga hladan tuš sa koje grane opomenuo na stvarnost. Jer, ceo ovaj dan bio je u znaku vode, upravo to je bila jedna simfonija vlage u vazduhu, vode sa neba, sa drveća, pod našim nogama i na ogrtačima. Iskusniji planinci već znaju iz ovo malo reći kako je ovaj uspon mogao izgledati a laici neka čitaju Daudetovog »Tartarena na Alpima«, t. j. odlomak o penjanju na Rigi.

Nekako kad je došlo vreme ručku, dode i kraj ovom usponu kroz mokru šumu, a istovremeno i kiša prestade. Nebo ostade i dalje sumorno i pokriveno sivim oblacima, ali sa proplanka, na kome smo seli da se odmorimo imadjasmo malo širi vidik na okolna brda no ranije. Samo mesto bejaše vrlo simpatično, tako da neki od nas predložiše da se iduće godine dodje ovde na logorovanje. To je jedan mali pašnjak amfiteatralnog oblika, sa tri strane okružen šumom koja skriva jedan izvor, dok mu je sa četvrte strane otvoren pogled na celu Toplodolsku kotlinu, razume se da je sve to bilo vlažno i zeleno, puno neke pitome draži, kao one konvencionalne slike alpskih pašnjaka što su krasile sobe naših prababa. U pozadini oblaci i pošumljena brda, za tim šumarci i u prvom redu pašnjak sa nekoliko panjeva i skrhanih stabala, tako da se čovek i nehotice osvrće ne bi li ugledao one klasične brvnare s ogromnim kamenjem na krovu, ugojene simentalske krave sa zvoncima i operetne pastire i pastirke. Samo, umesto svega toga, pogled pada na par mršave kljusadi, dva balkanska seljaka, i gomilu pokislih Beogradjanina gde se, opremljeni kao da će ići u najmanju ruku na Kavkaz, zabavljaju oko alumini-umskih samovara.

Kiša koja ponovo poče padati kad smo zatvarali poslednje nahrbtnike opomenu nas da je vreme polasku. I, istovremeno se ceo dekor promeni, kao u pozornici. Poslednji pogled koji bacismo u natrag pokaza nam guste oblake kako se naglo penju uz proplanak na kome smo se malo čas odmorili. Taman udjosmo u bukovu šumu a taj nas oblak sustiže i pretvori je u jedan hram sa beskonačnim kolonadama. Pisac ovih redova je posle ove ture bio na mnogim drugim planinama, dočekivao sunčev izlazak na Rtnju i Suvoj Planini, upoznao sve draži magle i kiše po Srbiji, a iskusio i jednu provalu oblaka sa ledom tamo negde pred Velim Poljem, ali ni jedna od tih nepogoda nije mu ostavila tako dubok utisak kao ova magla pod Babinim Zubom.

Znali smo da smo u bukovoj šumi jer se to videlo po lišću i po kori stabala, ali to je bilo jedino što smo koliko toliko mogli identifikovati; a sve se ostalo gubilo u gustoj magli. Visoka i prava, skoro kao četinarska, stabla stajala svuda oko nas, kao neka fantastična kolonada, koja se gubljaše na nekoliko desetina metara. Osvetljenje novembarskog popodneva, i ako smo u avgustu, i ako je jedva tri časa. Gazimo po jednom tlu bez reljefa, ali ipak ne ravnom, nekako neodređeno talasastom, kao one zelene livade na Vlasini. Pred nama se ukazuju sve nova i nova stabla, da se za nama odmah izgube u magli kao aveti. Osećanje kao da idemo kroz kakvu nemu, nejasnu čarobnu, zamagljenu crkvu, kao junaci kakve priče, koji se boje da i jednom rečju prekinu začaranost neke čarobne šume.

Zamor, magla, neodređene atmosferske prilike i nepogode koje nas naterашe na spavanje još za videla, učiniše da tog dana izgubismo svaki pojam o vremenu. tako da mi je apsolutno nemoguće reći koliko je ovaj hod kroz šumu mogao trajati. Možda pola sata, možda i više.

Glavno da u jednom datom momentu granje posta redje, mi osetismo svežiji vazduh, i, skoro iznenada, bez mnogo tranzicija, stvorismo se na samoj ivici dotične šume, nekoliko desetina metara od grebena koji spaja Babin Zub sa glavnim truplom Stare Planine, na visini od oko 1700 met.

Prvi utisak: izgubljeni predeo, kiša, oblaci i košava. Mi Beogradjeni smo deca košave, i posle tolikih kišobrana koje nam je prevrnula dok smo išli u školu i tolikih noći kad nas trlo iz sna trešenje prozora, mislimo da će teško biti vetra u Evropi koji nas može iznenaditi svojom žestinom. Pa, ipak to nam se sada desilo na Babinom Zubu. Pod jednim sumornim novembarskim nebom, kroz ledenu sitnu kišu, ovaj vetar duva preko grebena jednom elementarnom snagom, koja na ovoj visini ne nailazi ni na kakve prepreke koje bi joj koliko toliko stale na put. I, u ovoj oluji jedan mnogima od nas dosad nepoznat predeo. Trava drukčija no u ravnici, po njoj teško amorfnu komadje stena, obraslo mahovinom i nekom nama nepoznatom vegetacijom, a svuda unaokolo, po travi i medju stenjem kao glavni stanovnici ovog čudnog kraja, mnogobrojni strukovi divizme (*Verbascum thapsus*. L.).

(Nastaviće se).

Razlaga nekaterih besed: karaula stražni stolp; proplanak goličava; taman skoro, baš; talasast valovit; avet pošast; ivica rob, kraj; košava vzhodni (mokri) veter.

SKICE S POTA

(Dalje.)

Dr. JOSIP CIRIL OBLAK

(Iz »knjige popotnika«. II. Nemčija.)

Moj Bådecker je odprta knjiga prirode med potjo, moje oči in moje srce, pred vsem pa moja domovina, ki je moj tertium comparationis in me spremlja vsepovsod. Z njo merim in gledam in z njo mnogo izmerim in mnogo vidim. Kdor potuje le z Bådeckerjem, ta se mi zdi kakor kmet, ki orje polje ter kosi in suši travo s knjigo v roki, v klobuku pa nosi gnoj na njivo — in misli, da jo bo pognojil... Mnogo gleda tak Bådeckerijanec, ne vidi pa nič; ko pride domov, mu je prazna duša in srce in ni drugega prinesel nego brezpomembne paberke... Njegovi spomini — »spomini s pota« — so brez pregleda, brez celotnega vtisa; njegova popotna torba je res samo — torba.

Potuj sam! Koliko dragocenega časa izgubiš z družbo! Sam samcat — to je najlepše pa tudi najkoristnejše na potu. To ti krepi samozavest, ustvarja lastno sodbo, ki te redko vara, in zapušča trajen vtis. Če hočeš kaj vrednega napisati, moraš hoditi in pisati sam. Kdor hodi le v družbi in piše pod vtisom družbe, sploh ni pravi pisatelj; da ne govorim o izvestnih »potopiscih«, ki sestavljajo potopise po tujih knjigah, razgrinjajo pred strmečo publiko plačane in neplačane gostilniške račune, časovne dobe, letnice in številke. — Čemu tako popotujejo?... Saj bi lahko opravili svojo »rajžo« in spisali svoj »slovstveni izdelek«, ki se ponaša kot potopis, kar doma... Spis ne bo nič slabši; morda še boljši.

Popotovanje mi ni samo uživanje in veseljačenje; pravega popotnika pot je: delo, resno, tudi trdo delo, toda delo iz veselja. Truden sem, ko na večer ležem v posteljo, in nikjer tako dobro ne spim, kakor na potu v tujini. Za tako pot je treba dosti volje in energije; študij mi je. Počivam doma, pri vsakdanjem poklicnem delu, ki pa se mi zdi po izvršeni poti zopet naravnost — zabava.

Čudim se ljudem, ki mi dejo: »Kako moreš potovati sam, brez družčine!« Vprašam pa Te, človeče mili: »Ali priroda okoli tebe, ta mesta, ki so samo zase osebnosti, ti kulturni spomeniki, umetnine, ki se Ti kažejo, Te vabijo korak za korakom, tako da bi, če imaš odprte oči in dušo, niti časa ne imel, s kom se razgovarjati in gubiti čas — ali ni vse to najzgovornejša, najzabavnejša, najboljša, najodličnejša družčina?!« — —

Kdor tako vprašuje, tak bi videl sam dolg čas v pokrajini, če je ravna in enolična, kakor se ti prikazuje na obeh straneh, ko se voziš iz Monakova proti Augsburgu. Jaz pa gledam in vidim v tej črni zemlji, ki toli nalikuje našemu barju, toliko zanimivega in v skromnih, a ličnih vaseh toli domačega in prisrčnega, da se ne

nagledam ... Vidim pa tudi te temne smrekove gozdove, ki so ravni in tvorijo cele gozdnate poljane, in občutim vso gorkoto in poezijo, ki jo je položil Nemeč v dve topli besedi: »Der deutsche Wald«. Lep je in negovan, kakor je tudi češki. In zopet mislim na svojo domovino, ki se mi zdi kakor nepočesano kuštravo dekle. Kaj je ta-le nemški gozd, ki se ga oklepa Nemeč s toliko, razumljivo ljubeznijo, gozd, kjer stoje drevesa, kakor soldatje »Habtacht« in »in Reih und Glied«, proti našim slovenskim, kjer raste vse križem — kražem v nekem svetem neredu, kakor Bog hoče! Kaj šele proti naši veličastni prašumi tam doli na našem jugu, ki tudi umira — kakor Bog hoče — takorekoč naravne smrti, ne pod sekiro, umira v svojo in našo škodo.

Augsburg, 2./III. 1926.

Ko se popeljemo čez reko Lech, ki je ena izmed tistih, ki pri-tečejo doli od tirolske strani in režejo Bavarsko visoko planoto, smo tudi že takoj v Augsburgu, v enem najimenitnejših mest. Kaj je bilo Monakovo nekdanj v primeri z mestom Augsburgom, ki je danes postavljeno, kakor marsikako nemško mesto, bolj v senco s silno naglico se dvignivše moderne prestolice! Koliko zgodovine je združene s tem znamenitim mestom, kjer so v 16. stoletju protestantovski knezi proglasili na državnem zboru augsburško konfesijo! Ta zgodovina govori iz vsega mesta, iz starih stavb, iz cerkva, iz rotovža v renesančnem slogu, iz palače knezov Fuggerjev z neprecenljivimi slikarijami zunaj na zidovih, ki jih vidiš tudi na drugih poslopjih, zlasti na znamenitem »Perlachtturnu«. To daje mestu poseben značaj, ki se kaže tudi v stavbnem slogu posameznih hiš. Ta kaže mnogo italijanskega vpliva iz prejšnjih časov, ko je stalo mesto, kot eno prvih tržišč, tudi v ozkih trgovskih stikih z italijanskimi mesti, ki niso ostali brez vpliva na kulturo in umetnost. Je pa Augsburg še danes eno najznamenitejših trgovskih in industrijskih mest, vkljub zasenčenju po močnejšem Monakovu. Če si torej posetil Monakovo, obišči še kako drugo bavarsko mesto, pred vsem Augsburg, ki je komaj 50 km oddaljen od Monakova.

Toda moja pot gre še dalje proti zahodu; od Augsburga režem valovito ravnino, ki se polagoma znižuje proti plitvi, a široki globeli modre Donave, naše dolnje, veličastne znanke.

Moj bližnji nadaljnji cilj je Ulm ob Donavi.

Ulm, 3./III. 1926.

Sijajno ležeče starinsko mesto, pomaknjeno k nogam Švabskega Jura nad levim bregom, ki mu pomaka noge Donava. To mesto, nekdanja preznamenita trdnjava s častitljivim licem, je dalo i svojim prebivalcem čisto svojo posebnost. Imenoval bi ga nemški Rouen po

njegovem položaju. Nikjer še nisem bral te primere, pač zato, ker je Rouen malo znan, a Ulm je dosti manjši kakor to znamenito francosko mesto. Pač pa ima za nekaj metrov višji stolp cerkve, ki je poleg starega kolinskega doma najmogočnejši spomenik nemške gotike; stolp (161 m) je poleg rouenskega najvišji cerkveni stolp na svetu, cerkev sama pa poleg kolinskega največja, če tudi ne najlepša nemška cerkev, ki se je zidala menda 200 let. Njena masivnost že sama na sebi učinkuje z neodoljivo, elementarno silo.

Ljudstvo ima že drug značaj; nič več ne srečaš tistih izrazito našim in gornjebavarskim tipom podobnih obrazov. V švabskem miljeju si; to ti kaže slog hiš, ki spominja na švicarskega, a se prijetno razlikuje od tega, kar si dozdaj videl. Seveda se povzpneš na stolp — pravcata gorska partija — razenj pa se ti odpre očarljiv razgled, ki te naravnost očara. Mesto leži jako slikovito ob bregu Donave, ki je od tu, kakor smo se učili v šolskih klopeh, plovna za parobrode; a pogled s stolpa nanje je očarljiv. Ob jasnem jesenskem ali pomladanskem dnevu se ti pokaže tam v dalji z Bavarske in Tirolske cela veličastna falanga Alp od Zugspitze do Sämtisa. Tako prideš v Ulmu tudi kot planinec ali »alpinist« na svoj račun.

Sploh tudi v mestu v nižavi nikdar ne pozabi, da si hribolazec, posebno ti, sin slovenskih planin! To je važno, ko študiraš značaj tujih mest. Kako se približaš osebnosti mesta in jo zgrabiš v najkrajšem času (časa nima nikdo delavnih zemljanov — zlasti v trdih naših časih — preveč!), v tem tiči, rekel bi, umetnost potovanja, ki je res umetnost zase.

Popotnik mora biti kakor moderen slikar; zgrabiti je treba le markantne izmed detajlov, a katere — v tem je punctum saliens. Tudi tu velja: non multa, sed multum! Nikdar pa ne boš storil napak, ako se povzpneš v višino v sredi ali blizu mesta. Izbira je stvar dobrega instinkta (v Ulmu leži pač stolp na dlani), vseh ne moreš oblesti. Zato v višino! Po načelu hribolazca, ki itak sili instinktivno v vedro višavo! Tam pregledaš mesto in pokrajino vsaj splošno in površno — a seveda še davno nimaš s tem splošnega vtisa o značaju mesta, ki tiči globlje. Tega dobiš na ulici, v mali neznatni gostilni; tudi v gledališču, ki ti bodi v vsakem tujem mestu takorekoč tvoj večerni popotni brevir. Ne obeduj in večerjaj vedno v isti gostilni, ako hočeš ekonomsko izrabiti čas. Kupi si strogo lokalni časopis, kupi si gledališki list in imel boš najznačilnejši spomin na dotično mesto. Iz takega časopisa boš izvedel največ in ne bo ti treba staviti na ljudi nepotrebnih, kar smešnih vprašanj...

Bädecker je v Nemčiji nepotreben. V restavracijskih vagonih v vlaku dobiš brezplačen »Mitropa«-časopis, ki te brez nepotrebnih

fraz opozori na vsako znamenitost; v njem najdeš vse programe koncertov in gledališč. Za vsako večje mesto izide posebna izdaja. Vsak teden! Vse drugo moreš in moraš najti sam, če imaš kaj prakse v potovanjski umetnosti in kaj dobrega instinkta in seveda tudi nekaj solidnega znanja in podlage iz svojih boljših prejšnjih — šolskih — časov.

(Dalje prih.)

PISMO IZ MADJARSKE

Dr. GIZELA TARCZAY (Miskolcz)

Da; daleko me je odnio vjetar sudbine! Odnio me bez obzira daleko na sjever; a moje mile slovenske planine vidim samo još u snu.

Novi moj domicil, Miskolcz, leži na sjeveru Madjarske, u ubavoj dolini, gdje se sastaju dvije reke: Sajo i Szinva. Na zapadu se prostire najviša gora današnje Madžarske: Bükk.

»Bükk« znači u madjarskom jeziku »bukva«, »bukovlje«, i time je označena glavna karakteristika toga idiličnoga gorja. Bükk, skroz šumovit, veoma je sličan Sljemenu nad Zagrebom, samo što ne leži sav u jednoj liniji, već imade više raznih lanaca i kompleksa u svim smjerovima.

Jedva sam čekala priliku, da se poblize upoznam s tom gorom. Da, — ali s kime da idem? Nema više mojih Sljemeniša! Nisam htjela, da krenem sama, samcata; iz moje bliže okoline nitko ne će čuti o kakovom suvišnom hodanju po gorama. Potražila sam dakle ovdashnju podružnicu Madjarskog Planinarskog Društva, koja je tako rekuć lih meni za volju priredila veći izlet na Bükk. Podpredsjednik podružnice sam lično preuzeo vodstvo — i tako sam se ja na Cvijetnu Nedelju uputila na Bükk, da rekognosciram teren.

U društvu su bili sami muškarci a jaz jedina među njima žena. Ovdje nije običaj, da žene idu na planine, pa su moje okovane cipele izazvale na glavnom trgu Miskolcza pravu senzaciju.

Izlet je bio veoma lijep te mogu reći, da sam se vratila sa najugodnijim dojmovima. Bükk se diže na jednoj površini od 40×50 km; u sredini se nalazi velika visoravan visoka oko 600 do 700 m. Najviši vrhovi jesu: Bálvány (957 m), Tarkö (932 m) te Magastető (965 m), uz mnoge druge vrhove iznad 800 m.

Što me je vrlo iznenadilo, to jest, da ona visoravan u sredini Bükka nosi karakter krša. Kako je Bükk gradjen u glavnome iz vapnenca, to imade ovdje bezbroj ponikava i vrtača, jedna dapače imade promjer od 200 m. Jedan potok, koji ovdje ponire, dolazi navodno u blizinu grada Eger opet na površinu. Ima mnogo špilja — a vode vrlo malo. U špiljama je nadjeno mnogo diluvialnih ostataka

pa i čovječjih kosti za dokaz, da je pračovjek u kameno doba već »planinario« po šumama Bükka.

Premda je pretežni dio Bükka šumovit te ne pokazuje oštih strmina, mjestimice ipak imate dosta pećina, a napose na gordom vrhu Tarkö, čije se stijene ruše sasvim okomito u jednu dubinu od 500 m. Ovo je najljepša tačka cijeloga gorja. Teren dakle ne manjka za plezanje — kad bi samo bilo s kim?! Ovdašnji planinari vole hodati po dolini.

Mora se priznati, da je Bükk vrlo dobro markiran. Ima jedno 40 raznih puteva te je svaki put, svaki smjer označen ne samo bojom, nego i brojem, na taj način:

15

Velika je prednost u tome, što je tramway izgrađen sve do podnožja gore, tako da ne trebaš po prašnoj cesti pješaćiti, već možeš iz tramwaya odmah gore na greben. Bog zna, kada će grad Zagreb izgraditi tramwaysku prugu do Šestina?!

Automobilska cesta, koja vodi do samoga Bükka, nastavlja se u istoj širini sve do oporavališta Lillafüred, koje se nalazi u srcu gorja u jednoj dubokoj dolini, nedaleko gorskoga jezera »Hámori tó«. Tu se diže kolosalni hotel sa 300 soba, tu ima krasnih vila, električne rasvjete i elegantne peštanske publike. Zanimljivo je gledati taj otok modernoga svijeta sa samotnoga vrha Fehérkö (bijela stijena), koja se diže neposredno nad tom kolonijom i njezinim parkiranim šetalištem. Lillafüred ima mnogo gostiju iz najviših krugova, a često dolazi ovamo na dulji boravak sam ministar-predsjednik grof Bethlen.

Uz automobilsku cestu znatno je olakšanje za promet i to, što šumska industrijalna željeznica spaja i najudaljenije krajeve sa gradom Miskolczom, tako da se planinarski izleti mogu praviti bez velikog napora u svim smjerovima. Idealne prilike — pa ipak turistika spava a ovdašnja podružnica nema ni svoje poslovnice!

Izletnika ima na lahko pristupačnim mjestima naravno uvijek vrlo mnogo. Ali na vrhovima je mir i samoća.

I tamo, na samotnom vrhu Hegyestetö, gledajući u daljini snježne vrhunce Visokih Tatra, razmišljam o sudbini, koja me je eto odnijela iz mojega rodnoga kraja daleko na sjever... Ali gle sunca! Isto sunce sije nad mojom glavom i tamo na jugu nad morem; sunce nezna za državne granice i ono obasiplje svojim zlatom evo sve države, gore i dolove, Jadransko More isto kao i beskrajnu Madjarsku ravnicu...

ALI Z VODNIKOM ALI BREZ VODNIKA?

JOŽEF ZAZULA

V planinskem slovstvu imamo celo vrsto navodil in kompendijev za potovanja po gorah; to je nele koristno, temveč neobhodno potrebno, ker dandanes ne potujejo le »izvoljeni«, temveč se je planinstva poprijelo vse vprek. V planinskih kažipotih imaš razen drugih nasvetov in migljajev tudi vestne označbe, katero turo je izvršiti z vodnikom ali brez vodnika. Točen planinec se zaupa torej svojemu Kocbeku, Knificu, Badiuri ali — Trautweinu, ter vidi in verjame le to, kar je v njem zapisano. Toda planinski potovalci so mojstri najrazličnejših zmožnosti — Trautwein je pa le eden; pisatelj more pisati knjigo le za planince gotove vrste, ne za vsakega. Po običnih potih na Triglav res ni treba vodnika; poznal pa sem zelo izobraženega moža, ki je prihodil do Kredarice, a dalje ni hotel ne brez vodnika, ne z vodnikom.

Nad Säntisom in Altmannom v Švici je mesto, kamor prihaja in prehaja stotine ljudi varno in zanesljivo; zgodilo pa se je tudi že dosti nesreč in vendar knjiga ne predpisuje vodnika in kraj ni zavarovan, dasi imajo Švicarske gore vzorne markacije in varnostne naprave. Dotično mesto ni skalnato, temveč vodi steza po mehki zemlji na zelo strmem pobočju; ob suhem vremenu ni zaprek, ob deževnem so usadi. Vrvi ali klinov ne moreš napraviti, ker je svet peščen in na noter zaviti, da vrvi ne moreš na več metrov napeti, ohlapna pa biti ne sme. Kaj naj torej v takem slučaju predpisujeta Knific in Trautwein? Nič! Tukaj predpisuje pamet in previdnost planinčeva: ako si upaš in paziš, pojdi; ako se bojiš, se obrni. Ko sem bil ondi, nas je šlo deset zapored »preko«; ko sta prehajala zadnja dva in sprednji že nismo več pazili, zakriči nekdo: bila je gospodična, koje spremljevalcu je spodrsnilo. Le po sreči so ga ulovili; mož je preveč gledal v lepi obraz in poslušal besede o francoski slovnici, a se premalo brigal za pot. — Črna Prst je na bohinjski strani navadna partija za vsakogar; na nasprotni strani so jako strme senožeti; treba je torej hoditi po stezi in paziti na opolzko travo. Pridejo pa nabiralci rastlin, ki seveda ne nabirajo po stezi, temveč gredo »za plenom«; in primeril se je slučaj, da je znanemu botaniku spodneslo nogo, padel je in se valil toliko časa, da je obležal v jarku, ker krapšev ni imel, palice tudi ne, oprijemkov na pokošeni travi pa ni bilo.

Blizu Gradea je slabo znani Schöckel (1424 m), priprost hriboncelj z uglajenimi potmi, gostilno in vsemi sladkostmi nedeljskega izleta; videl je že tisoče Gradčanov. Tudi tam so se že pripetile

nesreče, ker so neizkušeni izletniki ubrali pot ne po cesti, temveč nalašč po najstrmejši steni.

Priporoča Trautwein vodnika; ne pove pa, da mora biti tudi v planincu samem — nekaj možakarja. Ko sem nekoč priromal od podrte Hofmannove kočee po Pastarici doli, sem zagledal tako-le družbo: spredaj »vodnik« z dvema nahrbtnikoma, vrvjo in cepinom; za njim mlad mestni gospod pod mehkim klobukom, s površnikom in v nizkih čevljih z gamašami pod hlačnicami. Prišel je iz Budimpešte tak, kakor bi šel na izprehod. Kaj naj počne vodnik s takim »planincem«, če se pojavijo najmanjše zapreke v vremenu ali na potu?

Da so se tudi v naših gorah že primerile nesreče, ki jih je planinec s a m kriv, vemo. Priznam, da nesreča nikjer ne počiva; opravičljiva je v rudnikih, tovarnah, sploh v svojem poklicu; kjer ima pa odločilno besedo sport in če je planinstvo postalo le sport, naj nesrečo zabranjuje p r e v i d n o s t in naj se nesreče ne množe zato, ker se tisoči lotijo dandanes sporta le iz čistilakomnosti. S a j nesreča še pri previdnih planincih ne izostane. Športnik ne planini zato, da bi se učil in okrepil, temveč da nabira vrhove, prelaze in kočljiva sedla v svojo knjižico, kakor smo svojčas kolesarji nabirali kilometre in klance po cestah, a ujeli — srčno hibo . . . . Takim ljudem ne koristijo ne Trautwein, ne vodniki! Čemu pa so torej? Poslušaj!

Vsaka stvar ima dve strani: solčno in senčno; tudi gore imajo to svojstvo, kajti: čim višja je gora, tem žalostnejša je dolina. Po takih dolinah živi navadno pošteno, nepokvarjeno, izdelano, toda revno ljudstvo. Pozimi možje spravljajo les po snegu, žene doma opravljajo gospodinjstvo in kako domačo obrt; poleti žde ženske po onih lisah na strmih pobočjih, ki se imenujejo gorske njivice, a rode droben krompir in zelje. Možje pa vlačijo naše nahrbtnike! Ako najmeš takega moža, ga imej za tovariša in ne za najemnika; zalivati ga ni treba, provijant pa delita po bratovsko, kupi mu tudi tobaka za pipo in povrhu plačaj polno takso. Tega pa ne misli, da je tvoj angel varuh! Vodnik ti pametno svetuje, na nevarnih mestih pa te bo varovala edino sreča; v r e d k i h slučajih te bo vodnik obdržal na vrvi in če bi te hotel, spodrsne še njemu, da pokopljejo dva, mesto enega; kjer pa ni takih mest, pa vodnika in vrvj ni treba. S a m se moraš držati kakor maček na strehi; vodnik ti pokaže oprijemke, ki jih navadno skrivajo pod mahom, ker ima vsak vodnik svoje; opozori te na nezanesljiv kamen, peske in opolzke stene. Drugih učenosti od njega ne zahtevaj.

Vodništvo se je dandanes tudi že tako udomačilo, da od njega žive cele doline; politična oblast daje dovoljenja zató, da dobi ljudstvo

skromen zaslužek. V štiridesetih letih sem imel dva vodnika : enega na Glockner, da mi je nesel nahrbtnik poleg lastnega, ki je bil prazen; (tudi moj je imel le perilo; saj v kočah itak vse dobiš). Mož mi je veliko povedal o prebivalstvu; kjer najdejo pravega človeka, omenjajo nekako otožno slovansko preteklost, ker vedo, da so že v petem rodu ponemčeni. — Drugega sem imel na Ortlerju, kjer nas je tisto jutro stala cela povorka na strmem snežišču in čakala, kdaj bodo sprednji izsekali stopinje, da sem se res naveličal in se skoraj vrnil. Sicer pa sem lazil in lazim sam,¹ četudi tega ne odobrava vsak, a imam zavest, da nisem nikoli spravljal drugih v nevarnost, kadar sem s a m po zraku brcal. Kdor nima dovolj samostojnosti, naj le hodi po gričih, ki nimajo nič slabšega razgleda,² ne po gorah; ali naj ostane doma in čita — »Planinski Vestnik«. —

Dr. M.:

Pomlad na Karavankah.

Kot ljubica prihajaš iz dolin —
nad čari tvojimi nebo se sklanja,
vsa nova si, pa tudi vsa — nekdanja,
vsa hrepenenje si in vsa — spomin.

Glej, kmalu, kmalu bodeš vrh višin,
kamnite travnike* zbudiš iz spanja...
Ob strani le o Tebi Kepa sanja,
zavita vsa v sivi plašč strmin.

Ti videla si, da za rodom rod
je hodil, živel in umiral tod —
zaslutila si to bridkost: življenje?

Na vse imaš en sam odgovor: cvet,
na vse samo nasmeh prešernih let:
»Kdo misli sredi cvetja na trpljenje!«

¹ Pač pa priporočam soglašujočo družbico 2—4 planincev, z vodnikom radi lepšega, seveda na pravih turah, ne na višinskih izprehodih in po podobnih potéh.

² Obolno, Donačka gora, Boč, Čaven, Dobrač ali v tujini Rodella, Penegal, Kronplatz itd.

* Pripomba: Keltska beseda Karavanka pomenja kamnite travnike.

OBZOR IN DRUŠTVENE VESTI

† Prof. Maksim Mandl.

Na sam Uskrs (17. 4.) ove godine poginuo je u planinama jedan od najvrijednijih zagrebačkih planinara, profesor Maksim Mandl. — Rodio se u Zagrebu god. 1894, te je već od najranije mladosti polazio u planine. Studij prirodnih nauka, komu se posvetio, još ga je tješnje povezao uz planinarstvo. Visoko kulturni i profinjena opažanja, nije planinarstvo smatrao športom, niti planine vježbalištem svojih mišića, košto to traži od modernog čovjeka današnje površno i banalno shvaćanje. Stajao je u redovima one manjine, koja polazi u planine i proučava ih temeljito zato, da produbi vlastito znanje stvarajući tako u skladu s prirodom svoje naziranje na svijet i život.

Esteta u najplemenitijem smislu, cijenio je svaku ljepotu, a najviši njen izraz tražio i nalazio u glazbi. Bogato svoje znanje i iskustvo dijelio je srdačno svakomu, tko mu je prilazio s ljubavlju u srcu. Njegovo ovogodišnje predavanje o Durmitoru, a specijelno o Pivskom Manastiru, ostavilo je dubok dojam u svih slušalaca. Kako se u posljednje vrijeme interesovao geobotaničkim proučavanjem Dinarskih planina, specijelnu je pažnju posvetio planini Biokovo u Dalmaciji. Ovcga Uskrsa pošao je opet jednom na Biokovo, gdje ga je zateklo strašno nevjeme. U buri i mećavi ugrabila ga je prerana smrt. Naš odlični planinarski HTK »Sljeme« u Zagrebu gubi u njemu svoga najvrijednijega odbornika, opće poštovanega i ljubljenoga od svih, koji su ga poznavali.

Dr. R. Simonović, najnovija književna dela. — »Naš planinarski Nestor, g. dr. Radivoj Simonović, lekar iz Sombora Bačke, obogaćio je poslednjih godina našu planinsku književnost sa 4 sledeća dela:

1. Tektonische Urhöhlräume unter den Faltengebirgen; neue Erklärung des Karstphänomens. Skizziert 1905., verfasst 1915., ergänzt 1925. Gedruckt als Manuskript. Sombor in Jugoslavien, Buchdruckerei des Stevan Stojčić 1925. s. 144. Pišćeva naklada. — U ovom delu u kome su 3 skice i 2 fotografije, pisac pokušava da na osnovu svog ličnog promatranja od 1905.—1925. na terenu, razmišljanja i delimično domaće i strane literature objasni pojavu Karsta, njegov postanak i oblike kao i njegovu čudnu i zagonetnu hidrografiju. Sve je napisano jasno, zanimljivo s dokazima. Na kraju knjige je stečaj u kome pisac daje nagradu od 5000 dinara onome ko napiše na nemačkom, francuskom, engleskom, hrvatskom ili srpskom jeziku i do 31. XII. 1927 preda rukopis predsedniku Geografskog Društva u Beogradu svoj rad u kome će izneti nešto drugče tumačenje i g. dr. Simonovića pobiti.

2. Prenj-planina u Hercegovini (ćir.). Zaseban otisak iz zagrebačke »Prirode« XVI. 1926, br. 5. i 6., sa 6 fotografije; str. 15. — Ovo je prerađen članak iz bosanskog zvaničnog kalendara »Bošnjaka« 1910. Samo su u ovom radu izostavljeni suvišni detalji i putevi i staze kojima se može doći do pojedinih vrhova i dve kolibe koje su kolibe spaljene kada je došlo oslobođenje 1918. Istina da su kolibe imale strana imena ali se to moglo nacionalizirati a ne spaliti. Planina je opisana sa sviju gledišta: orografskog, hidrografske, biografskog, etnografskog. Opisao je i stočare i njihov život i rad. Nije ništa propustio.

3. »Čvrtnica planina u Hercegovini« (lat.) Zasebni otisak iz »Prirode« XVI. (1926.), br. 10, sa 10 fotografija od kojih 4 na finom glancpapiru, str. 20. I ova najveličanstvenija planina Hercegovine opisana je sa onih istih gledišta kao i Prénj. U tome je odlika piščeva, da on planinu koju opisuje, proučava sa sviju gledišta i u kratko tumači šta je koji istraživač pre njega na njoj našao. Jasnoći izlaganja mnogo pomažu i vanredne slike, koje su snimljene sa take tačke, koju je samo Simonovićevo oko umelo da izabere. Ali su zato Simonovićeve fotografije i znane i tražene i van Jugoslavije.

4. Velebit planina (ćir.)« Zaseban otisak iz novosadskog kalendara »Orao« za 1927., str. 4 sa 2 fotografije. — Ovo je vrlo zbijen rad namenjen Srbima, kojim nije moguće doći do predratnih godišta »Hrvatskog Planinara« u kojima je nekoliko puta dr. Simonović opisao ovu najlepšu i najveću hrvatsku planinu. U ovom opisu, na početku, je čitao dobru lekciju inteligenciji koju naziva »kaputaši«, iznosi: imena prvih turista, koji su na Velebit izlazili i šta su tamo proučavali; važnost i značaj Velebita, tri klimatska pojava, visinsku floru, tri razne vegetacije, tri faune, tri razne kulture, narod na Velebitu i njegov postanak, putovanje i putove na Velebitu sa odmorištima. —

Znam da će pravi planinari rado pročitati ova dela g. dr. Simonovića jer piše lako, zanimljivo, i iscrpno. Jedino bi se moralo poželeti da se planinarski članci g. Simonovića, koji su razasuti po nepristupačnim godištim predratnog »Sarajevskog lista«, »Javora« i »Hrvatskog planinara«, prikupe u jednu knjigu zajedno sa njegovim divnim fotografijama. Verujem da bi to bilo najlepše planinsko štivo svima onima, koji bi hteli znati kako treba ići na planinu, šta tamo proučavati i kako treba planine naše, još tako neproučene, opisivati.«

Dušan Jelkić, Stari-Bečej.

Litijske podružnice redni občni zbor se je vršil, združen s pešizletom na Sv. Planino, dne 26. maja t. l. v Zagorju ob Savi.

V pozdravnem nagovoru je predsednik g. Ferdo Tomažin zlasti podudarjal lepoto v področje podružnice spadajočih planinskih točk, tako Sv. Gore, Sv. Planine, Janč, Prežganj, Primskovega, Čateža, Javorja. Omenil je nujno potrebo obnove markacij in tabel.

Nato poda tajnik g. Jože Zupančič sledeče poročilo: Zaupnik za Zagorje je bil prvotno g. Blaj, pozneje g. učitelj Ivan Kopriva. — Novi odbor je začel z delom od znotraj na ven; ko si je uredil notranje društveno, tajniško in blagajniško poslovanje, se je lotil naših dveh načrtov: glede Sv. Gore in Sv. Planine.

Sv. Gora. Na inicijativo naše podružnice se je pričela graditi nova planinska koč na Sv. Gori; za njo si je stekel velikih zaslug g. župnik Žganjar. Kočo smo opremili z novim inventarjem, ki je ves naša last. — Da je bil odbor na pravi poti, dokazujejo številke posetnikov: v knjigi je vpisanih že ca. 600 obiskovalcev; takih, ki se niso vpisali, pa je gotovo — še enkrat toliko. — Po pogodbi z gostilničarjem Rogljem na Sv. Gori dobi podružnica od vsakega posetnika 2 Din. Zato naj vsak naš član zahteva pri vsakem obisku kontrolni listek in pa spominsko knjigo za vpis. Ta način pobiranja nam je vrgel za prvo tretjino leta (januar—april) 800 Din čistega prihoda. Do konca leta smemo računati na 2500.— Din. — Ker je Sv. Gora ena najpriljubljenejših točk v našem okolišu in njen poset vedno narašča, bo treba misliti, da se podružnica osamosvoji in si zgradi svoj lastni planinski hotel. — Vem, da bodo naši akciji stali vsi naši člani v odboru z nasvetom in žepom ob strani.

Sv. Planina. — Pozornost, ki smo jo letos obrnili predvsem na Sv. Goro, nas je nekoliko ovirala, da nismo uresničili tudi na Sv. Planini vsega, kar smo nameravali. Napravili smo pač že pogodbo za ustanovitev gostilne; prav v zadnjem hipu smo našli primerne gostilničarja. Pri vseh naših prizadevanjih sta nam bila vedno na razpolago naša člana jurista g. vladni svetnik Podboj in g. notar dr. Krevl.

Markacije. — Da se razvije turizem v čim širše kroge, smo prenovili stare markacije, doslej še nemarkirane poti na lepe razgledne točke pa smo pobarvali nanovo; n. pr. na Primskovo, preko Kresnic na Sv. Goro, preko Čolniš itd. — Križpota smo opremili z razvidnostnimi tablami in napisi.

Skupni izleti. — V svrhu gojitve družabnosti med planinci je odbor odredil več skupnih izletov. Tžko n. pr. 5. septembra l. l. na Lisco. Isti dan je bil namreč skupni izlet Zidanmoške podružnice in obenem planinski dan v Zidanem Mostu. — Nadalje smo priredili še 2 skupna izleta.

Dne 20. septembra l. l. se je kuhal v čast dolgoletnemu članu in odborniku naše podružnice, upokojenemu šolskemu upravitelju g. Andoljšku »planinski gulaš« na Javorju. Intimni prireditvi je prisostvovalo izredno veliko članstva.

Prepeljava »planinske bale«: Ko smo dne 16. decembra 1926 prepeljali planinski inventar na Sv. Goro, smo ta dan priredili tudi skupen izlet tja.

Otvoritev Svetogorske kočē. — Sv. Gora že davno ni videla toliko ljudi, kakor na novoletni dan 1927, ko se je vršila svečana otvoritev Svetogorskega zavetišča. Našemu slavju se je pridružilo tudi kmečko ljudstvo. Ob navdušenih besedah predsednika Tomažina in po blagoslovu gospoda župnika Žgajnarja so se odprla vrata našega novega hrama. Nato se je razvilo pravo planinsko rajanje; pela je litijska »Lipa«, svirali so tamburaši, pokali so možnarji.

Izleti posameznikov. — Naši člani so pohiteli kot posamezniki ali v manjših skupinah na Triglav, Blegaš, Ratitovec, Prisojnik, Vršič, Sv. Jošt, Stol, Golico, v Kamniške planine i. t. d.; pohiteli so pa tudi na štajersko Pohorje, na Tolsti vrh pri Celju, na Mrzlico in drugam. Razveseljivo dejstvo je tudi to, da je večina šol in razredov na običajen majniški izlet iz našega teritorija odšlo baš v planine. Smisel za planinstvo in ljubezen do narave se je ukoreninila tudi že v mladih sreih.

Tuji obiski. — Lepota naših gorskih točk in zadovoljiva udobnostja je privabljala tudi tujce izven našega okoliša. Posebno zaslugo si je stekel za našo propagando »Ilustrirani Slovenec«, ker je priobčil prekrasen škerlepov posnetek Sv. Gore. Pa tudi dnevno časopisje, »Jutro« in »Slovenec«, sta rade volje priobčevala članke s poročilom o našem gibanju.

Izpremema pravil se je na izrednem občnem zboru 1. aprila 1927 sprejela; danes se vrše volitve že po novih pravilih.

S toplim pozivom na složno, plemenito delo je končal ob glasnem pritrjevanju g. tajnik svoje poročilo. —

O stanju blagajne v preteklem letu je poročal blagajnik g. Bizjak: Dohodki 7.771 Din, izdatki 5.740 Din, ostanek 2.031 Din. Članstvo v Zagorju 50, v Litiji 74. Pregledovalca gg. dr. Krevl in Modic ugotovita, da je stanje blagajne v popolnem redu.

Nato se za l. 1927 soglasno izvolijo odborniki: predsednik: Ferdo Tomažin, lesotržec v Šmartnem pri Litiji; revizorja: dr. Josip Krevl, notar

v Litiji in Josip Modic, vpok. nadpoštar v Litiji, odbornik: Tinko Kunstler. — Članom v Zagorju se prepusti, da si mesto podpredsednika in odbornikov določijo sami. Na predlog g. dr. Krevla naj si Zagorje izvoli poseben pododbor, ki bi reševal medsebojne podrobnosti v Zagorju in okolici. Mirko Weinberger in učitelja Kolenc in Vidic orišejo gibanje turisticke v Zagorski dolini, ki je splošno zadovoljivo.

Predsednik predlaga ustanovitev amaterskega odseka; kot fotoamater za Litijo se določi g. dr. Schrey, za Zagorje pa g. Mirko Weinberger in g. Adamič. Nadalje navaja predsednik nujno potrebo smučarskega odseka, ker je okrožje Litijske podružnice za smučarstvo zelo ugodno. Navzoči g. Badjura obljubi po dogovoru nabavo smuči in pouk v smučanju. —

Končno predlaga g. Mirko Weinberger, da naj Litijska podružnica raztegne svoje delovanje tudi na Kum, ki je v turističnem oziru potreben večje brige; glavne markacije je itak že izvršil naš predsednik Tomažin. Navzoči iz Trbovelj in Hrastnika temu predlogu soglasno pritrdijo. —

G. vladni svetnik Podboj predlaga naposled, da se koča na Sv. Gori imenuj »Tomažinova koča«, v priznavanje izrednih zaslug, ki si jih je za njeno zgradbo stekel predsednik g. Tomažin.

Občni zbor Turistovskega kluba Skala v Ljubljani se je vršil dne 2. maja. Iz poročil klubovih funkcionarjev je povzeti: v letu 1926/27 je štel klub 133 rednih članov. V nagovoru na zborovalce se je predsednik prof. J. Ravnik v iskrenih besedah spomnil odličnega tov. Lojzeta de Reggija, ki je v cvetu mladosti daroval svoje življenje planinam; v ostalem med člani ni bilo bistvenih izprememb.

V razliki s prejšnjimi leti je klub načelno opustil nadelavo in markiranje planinskih potov, deloma vsled pomanjkanja gmotnih sredstev, deloma vsled preorientacije v smeri propagiranja veleturisticke. V tem oziru ima klub v pretekli letni sezoni beležiti lepe uspehe. V Julijskih Alpah so napravili člani plezalci več povsem novih tur. Za novo izdajo »Hochtourista« so člani sestavili popise vseh novih plezalnih smeri v Julijskih in Kamniških Alpah in jih opremili z dogovarjajočimi fotografskimi posnetki.

Klub je priredil več predavanj s skioptičnimi slikami o turistici in smučarstvu, in to v Ljubljani, Zagrebu, Celju, Tržiču in Jesenicah. Ciklus predavanj je zaključil znani alpinist dr. Kugy.

Izpopolnila se je z novejšimi deli tudi klubska knjižnica, ki šteje sedaj do 250 zvezkov. — Klub ima nadalje lastno rešilno ekspedicijo, ki je v preteklem letu večkrat stopila v akcijo.

Zadovoljivo so se udejevali klubovi člani tudi v smučarstvu. Vršila se je vsakoletna klubska smuška tekma v Kranjski Gori in prvikrat letos tekmovalna alpska vožnja s Kredarice v Krmo. Za intenzivnejše smučarsko udejstvovanje sta se ustanovila smuška pododseka Mojstrana-Dovje in Kranjska Gora.

Fotoamaterski odsek je napravil poleg številnih umetniških naravnih posnetkov tudi večje število plezalnih in smuško-tehniških slik. Izdelalo se je v propagandne svrhe večje število diapozitivov za dr. Kugyja za predavanja, ki jih je imel v Nemčiji in Avstriji, nadalje za ministrstvo trgovine in industrije in za g. Copeland za predavanje v Londonu.

Klub se je prijavil za sprejem k »Savezu planinarskih društev za kr. SHS, ki pa je na podlagi svojih pravil radi prenizkega števila članov sprejem kluba moral odkloniti. — Končno je bil voljen novi odbor s predsednikom g. prof. Jankom Ravnikom.

Božja služba v planinah. Na Kredarici bo od 29. junija do 4. sept. vsako nedeljo in praznik oskrbel Aljažev klub božjo službo ob 8. uri. Le ako bi v soboto prej bilo stalno deževje, božja služba ni zasigurana. — V Kamniški Bistrici za vsako nedeljo božja služba ni zagotovljena. Kadar se bo vršila, bo v dnevnem časopisu objavljeno.

Odkritje Šumanovega križa na Okrešlju. — Dne 24. VII. 1927 (v nedeljo), se vrši na Okrešlju ob 10. uri odkritje Šumanovega križa, t. j. spominske plošče dne 22. VII. 1926 na Mrzli gori ponesrečenemu Pavlu Šumanu. Prisostvujmo slovenski planinci v čim večjem številu temu spominskemu činu! — Odložimo druge ture za ta dan in posetimo najlepšo točko Kamniških Alp. — Zveze so ugodne. Obred se vrši ob času, da bo možen dohod ljubljanskim planincem in tudi pravočasen odhod na večerni kamniški vlak.

Volilo. — Osrednji Odbor S. P. D. je prejel iz zapuščine pokojnega gospoda Dr. Karla Trillerja, odvetnika v Ljubljani, volilo 5000.— Din. — Blagemu pokojniku časten spomin!

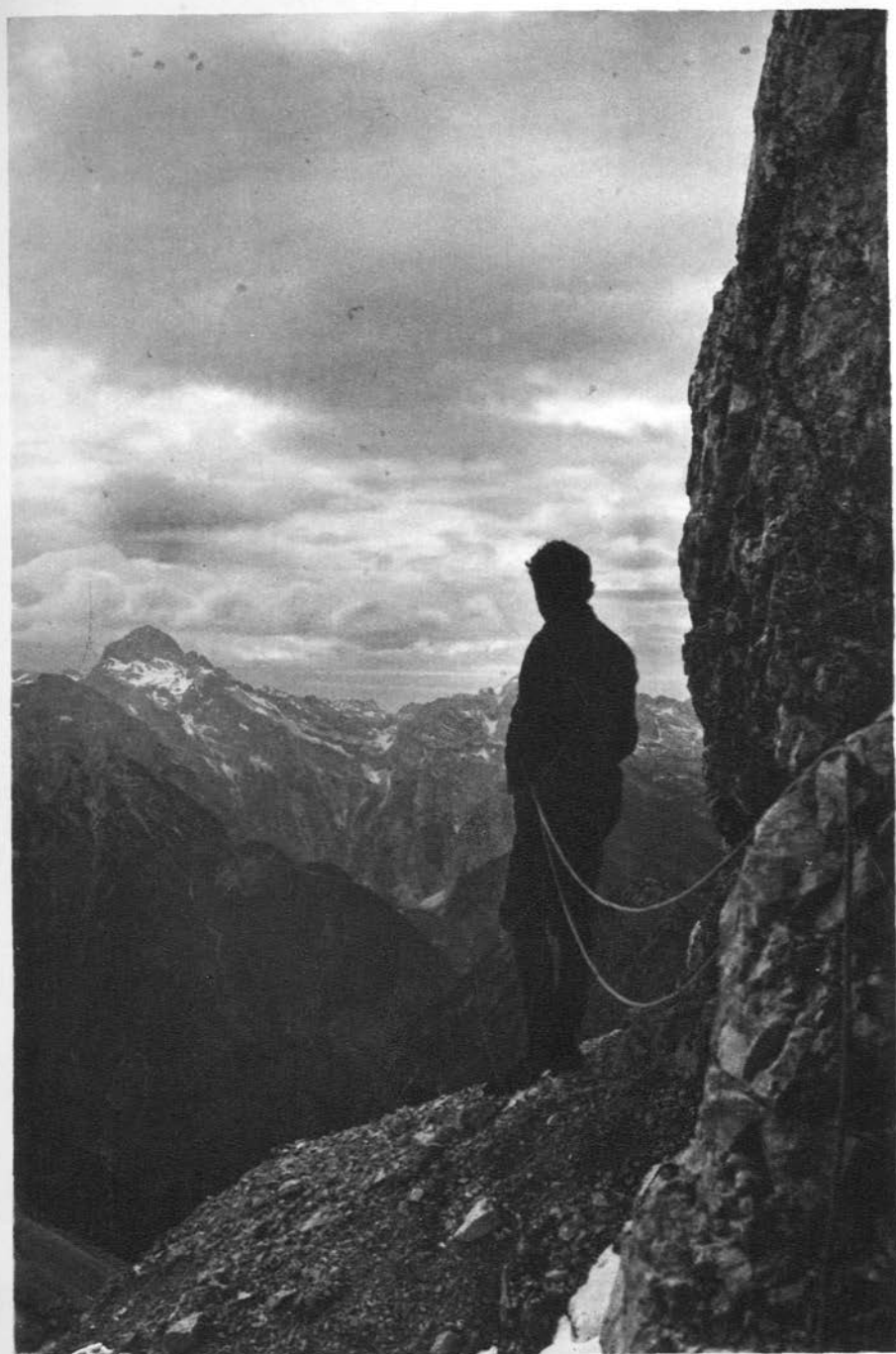
Naše slike: Iz Jalovčeve stene. Kakor nam pove že naslov, je slika posneta med plezalno turo na Jalovec. Ko se pripleza do polovice Jalovčeve stene, se odpre krasen pogled na Triglav, pod čigar vrhom se blišči sneg »Za Planjo«. Dosedaj nam je ta pogled zapirala Travnikova stena, katero vidimo levo spodaj. Plezalec stoji na malem prodišču pod kaminom. Desno od njega se dviga proti nebu navpična stena Jalovca.

Vsebina: Dr. Jos. C. Oblak: Iz neznanega Slovenskega Štajerja (str. 145). — Dr. H. Tuma: Rodica (str. 148). — Dr. K. J.: Nova pot skozi Predoselj (str. 152). — Andrija M. Ristić: Noč na Staroj Planini (stran 153). — Dr. Jos. C. Oblak: Skice s pota (str. 156). — Dr. Gizela Tarczay: Pismo iz Madjarske (str. 159). — Jožef Zazula: Ali z vodnikom ali brez vodnika (str. 161). — Dr. M.: Pomlad na Karavankah, pesem (stran 163). — *Obzor in društvene vesti:* † Prof. Maksim Mandl. Dr. R. Simonović, najnovejša književna dela (str. 164). Občni zbor Litijske podružnice SPD (str. 165). Občni zbor Turistovskega kluba »Skala« v Ljubljani (str. 167). Božja služba na planinah. Odkritje Šumanovega križa na Okrešlju. Volilo (str. 168). — *Naše slike:* (na prilogi) Iz Jalovčeve stene.

»Planinski Vestnik« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto 40.- Din, za inozemstvo 60.- Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Za uredništvo odgovarja: Janko Mlakar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani).

iz Jalovčeve stene

Fot. dr. Stanko Tomineš